

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Пелагия Мих. Терзийска – преподавател в ЮЗУ "Неофит Рилски",
Благоевград

Относно: дисертационен труд на тема **„Саундпейнтинг – иновативен метод в приобщаващото образование”** за присъждане на образователната и научна степен "доктор" в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.2. Педагогика, научна специалност: Специална педагогика (Педагогика за деца с интелектуална недостатъчност)

Автор: **Детелина Георгиева Пангелова**

Научен ръководител: **проф. д-р Катерина Караджова**

Настоящото становище е изготвено на основание заповед № РД 38-185/02.04.2019 г. на ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски”, както и на решение на научното жури по процедурата.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Детелина Георгиева Пангелова е докторант в задочна форма на обучение по специалност „Специална педагогика“ в катедра „Специална педагогика и логопедия” на СУ “Св. Климент Охридски”. Процедурата и представеният комплект от документи е съобразен с Правилника за развитие на академичния състав на Софийския университет.

2. Актуалност на тематиката

Оптимизирането на процеса на интеграция на децата със специални образователни потребности в масовото училище, повишаване на качеството на образованието налага търсенето на нови подходи и методи на обучение, които да бъдат съобразени с потенциала и особеностите на всяко дете и ученик. Насочвайки вниманието към потребностите на индивидуалната личност и необходимостта от създаването на среда, предполагаща ефективно обучение и развитие на всеки, настоящото дисертационно изследване е добър опит за представяне на възможностите, които нетрадиционните педагогически подходи - като саундпейнтинг предоставят.

В този контекст дисертационният труд на докторант Детелина Пангелова има свое място и значение в педагогическата теория и практика. В него правилно се поставя въпросът за адекватно към всяко дете преподаване в разнородна учебна среда, каквато е класът с интегрирани деца със СОП, както и за оптимизиране желанието за учене и ролята на иновативния метод саундпейнтинг в този процес.

3. Представяне на труда и оценка на съдържанието

Предложеният дисертационен труд отговаря на изискванията за педагогически изследвания с теоретичен и експериментален характер. Съответства на критериите за подобна разработка на такова научно равнище.

Дисертационният труд е структуриран в увод, три глави, изводи и препоръки, заключение, библиография и приложения.

В увода аргументирано се посочват мотивите за разработване на избраната тема. Подчертава се, че тя е естествен резултат от многогодишните търсения на докторант Пангелова. Конкретизират се изследователските методи и техники за събиране на първичните данни, както и методите за анализа на тези данни.

В първа глава се прави задълбочен теоретичен анализ на научна литература в аспектите на специалната педагогика, общата педагогика и саундпейнтинг. Разглеждат се философските опори на саундпейнтинг методиката, различните теории за ученето, взаимовръзката с интерактивните и алтернативните методи и подходи; посочват се компонентите и спецификата на саундпейнтинг системата в контекста на изследователските задачи. Коректно се конкретизират характеристиката и спецификата на саундпейнтинг като педагогическа стратегия и бариерите, които стоят пред нея. Коментира се нормативната база на приобщаващото образование и дефиницията на основните понятия в дисертацията. Вниманието се насочва и към акцентите и приоритети на образованието в България.

Втора глава представя дизайна на научното изследване. В нея коректно са определени целта, обекта, предмета и задачите, както и хипотезите на изследването. На основата на направения теоретичната анализ на научна литература, на собствения си международен опит като саундпейнтинг

преподавател и водещ, и на професионалния си опит като преподавател в интегрирани паралелки на българското общообразователното училище докторант Пангелова формулира пет хипотези. Посочени са принципите, залегнали в обучаващия експеримент. Описани са спецификите, които са характерни за Саундпейнтинг обучаващ експеримент. Конкретизиран е контингентът на изследваното и характеристиката на изследваните лица, както и тяхното разпределение на групи и подгрупи според тези характеристики.

В тази глава се посочва плана на емпиричното изследване и точно се описват трите етапа на Саундпейнтинг обучаващия експеримент.

Анализът на резултатите от проведеното изследване е представен в трета глава. Първичните данни за всички изследвани лица са представени в отделни таблици, съответни на изследваните зависими променливи - памет, внимание, мислене, въображение, дисциплина, асертивност и преодоляване на страха от грешката, сътрудничество, въображение. Критериите за всяка от зависимите променливи са подробно изложени при анализа на количествените данни, както и скалата на измерване. Изходните резултати от проведеното изследване са обобщени в цифров вид и подложени на статистическа обработка.

При сравняване на показателите на двете основни групи от обучаващия експеримент е използван статистическият метод Т-тест (критерий) за независими извадки. Проследени са средните стойности на всяка от групите за трите изследвани периода. Изключение прави изследването на паметта, където Саундпейнтинг обучаващ експеримент 1 (СПОБЕ) се провежда в два периода, като втория път е само с два етапа, а не три.

Докторант Пангелова прави анализ и на данните от проведените анкети със седем групи с 20 ИЛ от България и от чужбина след СПОБЕ. Подчертавам факта, че Анкетата е изцяло авторска, апробирана и проведена от автора в периода от 07.07.2015 г. до 30 юни 2017 г. Чрез анкетното проучване се търси отговор на въпроса дали отделните групи поддържат основните хипотези на дисертационното изследване, че саундпейнтинг е ефективен интерактивен метод за обучение и интеграция в интегрираните паралелки на общообразователното училище. Анализът на ефективността на обучението със саундпейнтинг е свързан

с изследваните зависими променливи. Търсена е взаимовръзка между динамиката на емоциите и положителните нагласи към методиката. В приложените графики и таблици количествените данни са обработени чрез Хи-квадрат тест/ χ^2 =xxx; p =xxx.

Анализът на проведените анкети насочва към важни за педагогическата практиката изводи, които докторант Пангелова умело формулира.

4. Приноси

Приемам формулираните приноси на дисертационния труд – теоретични, методологични и практико – приложни.

5. Автореферат

Авторефератът представя обобщено и коректно дисертационния труд. Открити са обобщените изводи, препоръки и приноси на автора.

6. Преценка на публикациите

Публикациите по темата на дисертационния труд са 10. От тях 4 са статии и студии, публикувани в: Годишник на ФНПП, 2017, сп. Българска Наука и сп. Образование, 2016. Шест от публикациите са доклади от научни форуми на СУ „Св. Климент Охридски”, Факултет по науки за образованието и изкуствата.

7. Въпрос:

1. Какво би затруднило учителите да прилагат Саундпейнтинг в българското училище?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

На основата на достойнствата на предложениия дисертационен труд, на проявените качества и умения за самостоятелно научно изследване давам своята положителна оценка за проведеното изследване и постигнати резултати. Затова си позволявам да предложа на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Детелина Георгиева Пангелова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност: Специална педагогика

13.05.2019 г.

Член на научното жури:

Доц. д-р Пелагия Терзийска